

ЛАТИНОАМЕРИКАНСКАТА ДИПЛОМАЦИЯ ПРЕЗ '60-ТЕ И '70-ТЕ ГОДИНИ НА ХХ ВЕК

Ива Гергинова¹

1. СЪЩНОСТ НА ДИПЛОМАЦИЯТА

Преди хиляди години, още в древността се откриват наченките на дипломатическите отношения. С появата на първите държавни формирования се осъзнава необходимостта от основаване, поддържане и развиване на контакти с останалите външнополитически субекти.

Терминът „дипломация“ е изключително стар. Той произлиза от гръцката дума „диплома“ - държавен документ, предоставян на определено упълномощено лице в качеството му на препоръка и уверение за неговите официални компетенции да представлява своята държава в други страни. Това понятие се налага през периода, в който латинският и френският език са дипломатическото лингвистично средство за общуване. Въпреки древния произход на самия термин, дипломацията като професионална дейност възниква по-късно. От края на XVIII век дипломацията започва да се употребява като определение на държавна функция в сферата на международните отношения.

Породилите се отношения в областта на външната политика предизвикват възникването на дипломацията, която се утвърждава и доразвива през вековете, доста по-рано от въвеждането на термина, с който тя се определя. С помощта на немалко методи и действия, използвани при провеждането на външнополитическата дейност се изразяват и отстояват разнообразни национални интереси, защитават се правата на държавата и нейните граждани.²

Външната политика не обхваща единствено и само отношенията между държавите и техните правителства. Нейни субекти са както самите държави, така и други неправителствени политически обединения, партии, движения и организации, които не влияят пряко на външнополитическия курс, но все пак изпълняват съществена роля в международните отношения.³

¹ Магистър по Дипломация и международни отношения, НБУ.

² Съвременна българска енциклопедия- том II- авторски колектив- издателство Елпис, Велико Търново- 1994 г.- стр.92-93

³ Външна политика. Дипломация- Теория и практика- проф. д-р Г. Стефанов- издателство Сиела, София- 2000г.- стр.346

Най-същественото за дипломацията е, че тя представлява средство на външната политика на една държава за постигане на целите ѝ само с помощта на мирни преговори и споразумения. Всички останали способности, към които прибегва всяка една страна при провеждането на своята външнополитическа дейност, изпълняват спомагателна функция, насочена към дипломатическата практика.

Изключение прави войната, която прекратява дипломатическите отношения между воюващите. След нея е необходимо полагане на нови цели и промяна на политическото поведение към оставалите външнополитически субекти. Заплахата с употреба на военни действия е резултат от едно безсилие в приложената дипломация.

Основните дипломатически цели съответстват на тези на външната политика на съответната държава. Реално дипломатическата практика си позволява да преследва и изцяло свои цели, продиктувани от конкретни обстоятелства и притежаващи ограничени спомагателни функции. Външната политика е тази, която определя облика на дипломацията, конкретните средства, с които ще си послужи и основните критерии и приоритети, от които зависи дейността ѝ.

Външнополитическите отношения на една страна към правото, справедливостта и морала отговарят на характера на дипломатическата практика на същата. Дейността на дипломацията протича в сферата на международните отношения, които в повечето случаи не са дипломатически.

За да бъдат установени дипломатически отношения е задължително съгласието на двете страни⁴, както и пълното им юридическо признаване (*de jure*). Липсата на подобни контакти създава трудности при провеждането на международните отношения. Като абсолютно недобронамерен акт се възприема прекратяването на дипломатическите връзки. Не рядко след подобни действия следва остър конфликт или война.⁵

Въпреки всички изменения, настъпили през последните години, дипломацията продължава да е от голямо значение при провеждането на външната политика.

Ефективната дипломация комбинира немалко експертни знания и научна подготовка с неповторими умения и талант. Специализирани държавни органи се упълномощават да определят външната политика, да изразяват интересите на страната, да определят водещите външнополитически цели и главните способности за тяхното постигане.

⁴ Виенска конвенция за дипломатически отношения от 1961 г. - обнародвана ДВ, бр.28 от 09.04.1968 г. - чл.2

⁵ Външна политика. Дипломация- Теория и практика- проф. д-р Г. Стефанов- издателство Сиела, София- 2000г.- стр.368- 369

2. КРАТЪК ИСТОРИЧЕСКИ АСПЕКТ НА РАЗВИТИЕТО НА ЛАТИНСКА АМЕРИКА

Отношенията между държавите са разнообразни и претърпяват непрекъснато изменения и развитие. Революционните процеси в Латинска Америка остават също последици върху международната среда. Стремелът към независимост в този регион е повлиян от Просвещението и Френската революция, примесени с различни философски течения, а също и от съперничеството между местното население – креоли⁶ и новодошлите европейци в Латинска Америка.

Благодарение на Борбонските реформи от XVIII век, въпросното противоречие се активизира наново. Креолите се надигат срещу Короната, обвинявайки испанците в присвояване на висшата администрация и немалко средства от църквата. Наследниците на първите европейски завоеватели са убедени, че новите потомци от Европа спомагат за източването на богатствата на континента към метрополията. Друга причина за отслабеното влияние на Короната в Латинска Америка е нашествието през 1808 г. на Наполеон на Иберийския полуостров. Постепенно колониалното величие изгубва своята мощ. През XIX век се води наистина ефективна борба за независимост.⁷

Революционният период е продължителен и сложен политически процес, който извоюва независимостта на немалко територии. Новосъздалото се политическо устройство остава най-значимите постове в ръцете на креолите, на които реално им липсва административен опит. За да поемат пътя на своето развитие като субекти на международното право, освободените държави е необходима да очертаят своите граници, да определят политическата, икономическата и правната си система.

Всичко това се случва на свикания през 1826 г. Панамски конгрес. На международната арена се появяват самостоятелните латиноамерикански държави, в които преобладават две основни идеи – либералната и консервативната. Консерваторите защитават концентрирането на икономическата и политическата власт в ръцете на една фигура – каудильото⁸. В по-съвременна посока са насочени идеите на либералите, които се борят за автономия на държавните институции. Появяването на международната карта на новосформираните латиноамерикански независими републики неминуемо дава и своето отражение в пренареждането на новата дипломатическа адженда на съвременния свят.

⁶ Креоли- потомците на първите европейски колонизатори в Южна и Средна Америка, обикновено от испански или португалски произход, или от смесен произход- от бяла и цветна раса.-

Речник на чуждите думи в българския език- издателство на БАН, авторски колектив, София 1993г., стр.452

⁷ История на Латинска Америка- Франсоа Шевалие- издателство Кама, 2002г., стр.24-25

⁸ Местен земевладелец

Страните от региона на Латинска Америка не остават незасегнати от множество политически и икономически сътресения, които се провеждат през втората половина на XX век. Още след 30-те години на XX век на континента се пораждат военните режими – Тутелиарен (1940-55г.); Бюрократичен (1956-66г.); Авторитарен (1967-76г.) и Терористичен модел на управление (1977-83г.)⁹. Тези различни по дефиниция, макар и сходни по тип авторитарни режими маркират основните характеристики и цели на латиноамериканската дипломация за периода през 60-те и 70-те години на XX век.

3. ТЕНДЕНЦИИ ВЪВ ВЪНШНАТА ПОЛИТИКА НА ЛАТИНСКА АМЕРИКА ОТ НАЧАЛОТО НА '60-ТЕ ДО СРЕДАТА НА '70-ТЕ ГОДИНИ НА XX ВЕК

Към края на 60-те и началото на 70-те години от изминалия век на територията на Латинска Америка се наблюдават все повече процеси, водещи до немалко изменения в международните отношения. Постепенно се увеличава броя на латиноамериканските държави, които в създадите се нови условия формират и утвърждават принципите на мирно съвместно съществуване. Тези страни се стремят да си осигурят самостоятелно развитие и гарантиран национален суверенитет.

Политическата активност се засилва през 60-те и 70-те години на XX век в посока към независима външнополитическа дейност (Венецуела, Мексико, Колумбия, Коста Рика и др.). В някои латиноамерикански държави, като Перу и Панама, в политическия живот се намесват съществено „патриотично настроени националистически кръгове“¹⁰ от армията, които все повече оказват влияние върху съседните страни.

От въпросните военни кръгове се сформират правителства, които са настроени реформаторски. Техният стремеж е насочен към освобождаване от налагания отвън диктат. Правят се немалко опити за ограничаване на влиянието на външния капитал, за защита на националните богатства, като се стига до „...национализация на собствеността на американските петролни и медни консорциуми в Перу (1968-1975г.), на принадлежащата на чуждестранния капитал желязорудна и петролна промишленост във Венецуела (1975-1976)...“¹¹ и т.н.

⁹ Еволюция на дипломатическите отношения между Латинска Америка и България- Й. Стойчков- издание на НБУ, София, 2007г.

¹⁰ История на дипломацията- авторски колектив- издателство Партиздат, София 1981г.- стр.677

¹¹ Пак там- стр.677

Не закъснява и момента, в който като резултат от революцията в Куба на политическата сцена на континента се изкачва първата социалистическа държава. На 29 януари 1974 г., по време на митинг в Хавана, Л. И. Брежнев (генерален секретар на ЦК на КПСС) прави следното изказване: „Що се отнася до Латинска Америка, то ние сме уверени, че нейната историческа перспектива е неделима от развитието на цялото човечество; това е перспектива на свобода, независимост и социален прогрес. Съветският съюз е привърженик на това- страните от Латинска Америка да участват по- активно в международния живот, техният независим глас все по- уверено да звучи на световната арена. Ние сме убедени, че това ще бъде от полза за делото на мира и равноправното сътрудничество между държавите.”¹²

През 60-те и 70-те години на миналия век латиноамериканските страни нормализират и задълбочават дипломатическите си отношения с немалко държави. Прекратените в периода на „студената война“ външнополитически отношения на Съветския съюз са възстановени с Бразилия (1961 г.), Чили (1964 г.), Колумбия (1968 г.), Венецуела (1970 г.). През 1969 г. се установяват за първи път дипломатически отношения с Перу, а една година по- късно и с новата независима латиноамериканска държава – Република Гвиана. Откриват се посолства в Боливия и Еквадор, респективно техни представителства „отварят врати“ в Москва.

Към средата на 70-те години Съветският съюз установява дипломатически отношения с 18 държави от Латинска Америка, като с 15 от тях се разменят дипломатически представителства. Засилените парламентарни, търговски, културни контакти допринасят съществено за външнополитическата активност на латиноамериканските страни. Те се изявяват по-самостоятелно в ООН и други международни организации. Процесът на сближаване на Съветския съюз с все повече държави от Латинска Америка застрашава политиката, която САЩ упражняват на територията на земите, заемащи южните части на Северна Америка и цяла Южна Америка. Създадената през периода на блоковото противопоставяне Организация на американските държави (ОАД) загубва постепенно позиции.

Кубинската инициатива за икономическа самостоятелност провокира и други страни от региона да постъпят по сходен начин. Мексико, Венецуела, Аржентина, Еквадор се стремят към преразглеждане на търговско-икономическите им отношения със САЩ, за които Латинска Америка е „суровинна база и източник на огромни печалби”¹³.

„Преките частни капиталовложения на САЩ в Латинска Америка според официалните данни на Министерството на търговията на САЩ са били през 1975 г.

¹² Пак там- стр.678

¹³ Пак там- стр.681

22,2 милиарда долара срещу 4,4 милиарда долара през 1950г., т.е. за 25 години са се увеличили със 17,8 милиарда долара. За същия период общата сума на печалбите на американските монополи значително надхвърля размерите на новите инвестиции. Монополите на САЩ само от нееквивалентен търговски обмен всяка година получаваха от Латинска Америка 2 милиарда долара печалба”¹⁴.

От втората половина на 60-те години на XX век американската политика и обвързаните с нея местни латиноамерикански земевладелци предприемат мерки против заплахата, която идва от страна на Съветския съюз. Установяват се авторитарни модели на управление, чиято основна задача е да запазят американското влияние в района. След 1963 г. в държавите Гватемала, Хондурас и Доминиканската република се осъществяват военни преврати и американското правителство признава поелите властта авторитарни режими.

4. РОЛЯТА НА САЩ В ЛАТИНОАМЕРИКАНСКАТА ДИПЛОМАЦИЯ

Политиката на Съединените Американски Щати в Латинска Америка намира израз в доктрината на Ман¹⁵ – Джонсън¹⁶, насочена към пряка намеса в дейността на държавите от континента. В началото на 1964 г. Т. Ман заявява, че независимо от това дали едно правителство е диктаторско или демократично, когато то се провали „САЩ ще решават въпросите, свързани с дипломатическото признаване, търговията и оказването на помощи, изхождайки от нашите идеали и нашите всестрани национални интереси”¹⁷.

Това определено стимулира военните преврати в Латинска Америка. Първата такава реакция, след изказването на Т. Ман протича в Бразилия през април 1964 г., когато се сваля правителството на Ж. Гуларт, подкрепящо идеята за политика, дистанцирана от САЩ. Новото военно правителство е официално признато от Държавния департамент на САЩ и прекратява дипломатическите си отношения с Куба. След по-малко от година стартира подписването на редица договори със САЩ, например Споразумение за гарантиране на частните американски инвестиции.

¹⁴ Пак там- стр.681

¹⁵ Томас Ман- заместник на държавния секретар на САЩ по междуамериканските дела и специален помощник на президента по въпросите на Латинска Америка- История на дипломацията- авторски колектив- издателство Партиздат, София 1981г.- стр.682

¹⁶ Линдън Джонсън- 36-ти президент на САЩ, член на Демократическата партия- Съвременна българска енциклопедия- том II- авторски колектив- издателство Елпис, Велико Търново- 1994г.- стр.62

¹⁷ История на дипломацията- авторски колектив- издателство Партиздат, София 1981г.- стр.682- The New York Times, March 19, 1964; Washington Post, March 21, 1964; The Department of State Bulletin, vol. 50, №1305, June 29, 1964, p.998

В страната се допускат и различни американски мисии – военни, морски и т.н. Освен в Бразилия, подобни военни преврати се извършват и в други латиноамерикански държави- Боливия (1964г.), Аржентина (1966г.).

На проведеното през май 1965 г. консултативно съвещание на министрите на външните работи на американските държави, по инициатива на САЩ се приема резолюция за създаването на междуамерикански въоръжени сили на мира. Против това решение гласуват делегатите на Мексико, Перу, Чили, Еквадор, Уругвай. Представителят на Венецуела се въздържа.

В състава на междуамериканските сили влизат военни контингенти от Бразилия, Парагвай, Хондурас, Никарагуа, Салвадор, Коста Рика. След около четири месеца Камарата на представителите на Конгреса на САЩ приемат резолюция, позволяваща използването на въоръжена сила против т.нар. „комунистическо проникване” в американските държави и създаваща нормативната база, разрешаваща намесата на САЩ във вътрешната дейност на латиноамериканските страни за „предотвратяване на подривна дейност”¹⁸.

Обстановката се доусложнява и с въоръжената интервенция в Доминиканската република. Военното присъствие на САЩ със сътрудничеството на ОАД продължава близо седемнадесет месеца – от май 1965 г. до септември 1966 г. Американското нахлуване на тази територия се обсъжда негативно на проведените заседания на Съвета за сигурност на ООН. Въоръжените сили на САЩ се изтеглят от латиноамериканската страна, след като комисията на ОАД предава властта в ръцете на Е. Г. Годой, който оглавява едно т.нар. „неутрално” правителство.

Конфронтационното поведение се проектира и върху други държави от Латинска Америка.

5. БЛОКАДАТА НА КУБА И РЕАКЦИИТЕ НА СТРАНИТЕ ОТ ЛАТИНСКА АМЕРИКА

След победата на кубинската революция в продължение на доста години американската политика предприема редица мерки (военни, икономически), с които цели ограничаване на социалистическото влияние в региона. САЩ установяват дипломатическа и икономическа блокада на република Куба. Стига се до нейното изключване от ОАД и всички членове на тази организация прекратяват отношенията си с нея, изключение прави Мексико. На проведеното IX консултативно съвещание на министрите на външните работи на американските държави във Вашингтон през

¹⁸ Пак там- стр.684- Congressional Records. Recording and Debates of the 89th Congress, First session, vol. 111, p.18. September 14, 1965 to September 23, 1965. Washington, 1965, p.24347

1964 г. САЩ се опитват да прокарат идеята за колективни санкции срещу Куба. Американската цел се сблъсква с неодобрението на някои латиноамерикански страни – Мексико, Боливия, Чили и Уругвай, но въпреки това се приема резолюция за санкции. Приетият документ не възпрепятства поддържането на нормални отношения между Мексико и Куба.

През 1970 г. с карибската република възстановява дипломатическите си отношения Чили, а през 1972 г. – Перу. Техният пример е последван от Гвиана, Ямайка, Барбадос, Тринидат и Тобаго.

Същевременно, латиноамериканските държави Аржентина, Венецуела и Колумбия започват да настояват за преразглеждане на антикубинската политика. През май 1973 г. Аржентина решава да поднови дипломатическите си контакти с Куба. Една година по-късно същия външнополитически ход предприемат Панама и Общността на Бахамските острови.

На XV консултативен съвет на министрите на външните работи на страните–членки на ОАД (ноември 1974 г.) е отново повдигнат въпроса за отменяне на колективното ембарго върху дипломатическите и търговски отношения с Куба.

В този момент за прекратяване на санкциите срещу републиката са 12 държави – Аржентина, Венецуела, Хондурас, Доминиканската република, Колумбия, Коста Рика, Мексико, Панама, Перу, Салвадор, Еквадор, Тринидат и Тобаго, а против – страните с подчертано десни режими, покровителствани от САЩ – Парагвай, Уругвай и Чили. САЩ, Боливия, Бразилия, Хаити, Гватемала и Никарагуа се въздържат от крайни позиции.

Страните гласували за отмяна на колективните санкции срещу Куба „...са решени да се борят за реорганизиране на междуамериканската система, за да стане тя инструмент за ефективно сътрудничество за решаване на истински проблеми, с които се сблъскват латиноамериканските страни- проблемите на изостаналост и мизерията”¹⁹.

На следващото, XVI консултативно съвещание на министрите на външните работи на страните–членки на ОАД (провело се през юли 1975 г.) се приема решение „...да се предостави свобода на действие” и право на избор на всяка една страна поотделно какви точно отношения ще поддържа с Република Куба²⁰.

Всичко това свидетелства, че политиката на държавите от Латинска Америка поема в една по- независима посока.

¹⁹ История на дипломатията- авторски колектив- издателство Партиздат, София 1981г.- стр.699

²⁰ Пак там- стр.695

6. ОТРАЖЕНИЕТО НА ВЗАИМООТНОШЕНИЯТА МЕЖДУ САЩ И ПАНАМА В ПЕРИОДА '60-ТЕ И '70-ТЕ ГОДИНИ НА ХХ ВЕК

В периода между 60-те и 70-те години на ХХ век се наблюдава също така и засилената борба на Панама за защита на националния суверенитет и за анулиране на договора, сключен със САЩ през 1903 г. Този документ упълномощава САЩ да построят Панамския канал, след което им предоставя правото да го експлоатират. Това определено засилва значително обвързването на Панама с американската политика. Огромна част от територията на канала е предвидена за военни цели.

Предприемат се немалко действия, целящи преразглеждането на договора от 1903 г. Панамският президент Р. Чиари изпраща лично послание до Дж. Кенеди с предложение за анулиране на въпросния документ, който предизвиква неконтролируемо напрежение в американско–панамските отношения. Дори в началото на 1964 г. се стига до предприемането на агресивни мерки от страна на САЩ на територията на Панама. В резултат на което правителството на латиноамериканската държава прекратява дипломатическите си отношения със САЩ. Панамският президент е категоричен, че страната му „...няма да възобнови отношенията си със Съединените щати, докато американското правителство не заяви официално, че е готово да започне преговори за сключване на нов договор”²¹.

След около месец по настояване на консултативния орган на ОАД в Панама се изпраща специална междуамериканска комисия, която съдейства за изработването на „съвместна декларация”, затвърждаваща постигането на договореност за сключване на „равноправно и справедливо съглашение” между двете страни. Декларацията се подписва през април 1964 г. и в нея правителствата на Панама и САЩ обявяват, че възстановяват дипломатическите контакти по между си.

Преговорите по въпроса за Панамския канал дават определен резултат към средата на 1967 г., когато се изработват три проекта за договори: за експлоатация на Панамския канал; за защита на канала и неутралитета му; за строителството в Панама на канал на морското равнище. Тези проекти реално остават контрола върху териториите да се осъществява от САЩ, в резултат на което не се достига до тяхното подписване.

През октомври 1968 г., след военен преврат, властта в Панама се поема от националистични военни кръгове. Външнополитически страната се ориентира към нови социално–икономически хоризонти. Панама отново подема инициативата за подновяване на преговорите за канала през юни 1971 г.

²¹ Пак там- стр.705- Alba, Maria. Cronologia de los Gobernantes de Panama, 1510- 1967. Panama, 1967, p.373

Незадоволителното поведение на Вашингтон провокира нова панамска инициатива. В началото на 1973 г. правителството на Панама отправя молба към генералния секретар на ООН и председателя на Съвета за сигурност на ООН да се организира специална сесия на Съвета за сигурност на територията на латиноамериканската република, за да може да се получи цялостна обществена подкрепа на панамските претенции. Молбата е удовлетворена и сесията се провежда от 15 до 21 март 1973 г. След положените дипломатически усилия се стига до проекторезолюция, препоръчваща постигането на съгласие между САЩ и Панама за отмяна на договора от 1903 г., чието приемане се проваля, поради наложеното вето от страна на американското представителство.

Твърдата позиция на американската дипломация се оказва недостатъчно работеща. САЩ започват да подбират по-гъвкави подходи за решаване на проблема около Панамския канал. Трудно двете страни могат да направят отстъпки в своите позиции. След наистина напрегнати преговори на 7 септември 1977 г. американският президент Дж. Картър и ръководителят на панамското правителство О. Торихос подписват Договор за Панамския канал и Договор за постоянния неутралитет и експлоатацията на канала.

Правителството на Панама отстъпва пред американското искане за предоставяне на правото на САЩ да осигуряват безопасността и неутралитета на канала. Двете страни се ангажират с протекцията на канала от „въоръжено нападение или други действия, които заплашват безопасността на канала или преминаването през него на морски съдове” и дават съгласието си колективно „...да поддържат неутралитета на канала”²².

Промените, които настъпват във външнополитическата ориентация на някои от латиноамериканските държави, след 70-те години на XX век, са незадоволителни за САЩ. Все повече страни от Латинска Америка започват да се стремят към политика, зачитаща правото на народите на самоопределяне и принципа на ненамеса във вътрешните работи на държавите. Дипломацията на Вашингтон се сблъсква с проникването на „червените” идеи на континента.

Това налага предприемането на едни наистина ефективни мерки, с помощта, на които да може да се запази и укрепи американската позиция в Латинска Америка. Приемат се резолюции, които застрашават в определена степен суверенитета и националната независимост на държавите от латиноамериканския регион. Текстовете на тези документи позволяват намесата на САЩ във вътрешните работи на страните от Латинска Америка.

²² Пак там- стр.713- The New York Times, September 7, 1977

Използването на въоръжена сила не се забранява като средство за предотвратяване на дейността на комунистическите сили. След няколко години, към края на месец октомври 1969 г., президентът на САЩ, Р. Никсън, обявява новата политика към латиноамериканските държави. Той я характеризира като „незабележимо присъствие, равноправно партньорство и действия, работещи за прогресивното развитие”.

Възприемайки комунистическото нахлуване на територията на Латинска Америка като заплаха, САЩ осъществяват както военна, така и друга намеса в този регион, с цел ограничаване и отстраняване на дестабилизиращите фактори. Американската дипломация използва широк спектър от действия срещу военните патриотични правителства на Перу, на Боливия. В Уругвай, в Чили през 1973 г. се извършват фашистки преврати. От средата на 70-те години на XX век се наблюдава съществено активизиране на авторитарните режими. Тези модели на управление, пряко или косвено поддържани от САЩ, обединяват усилията си в унищожаването на „червената” заплаха в Латинска Америка.

7. ЗАКЛЮЧЕНИЯ И ОБОБЩАВАЩИ ИЗВОДИ

Както можем да видим от изложеното до тук, през всички изминали векове светът преживява съществени изменения. Международната среда се променя и предлага една нова реалност, към която е необходимо да се пригледат всички актьори. Тук идва и ролята на дипломатията да осъществи ефективно контактите между субектите на международното право, въпреки трудностите, предизвикани от настъпилите промени на политическата сцена. Взаимоотношенията трябва да бъдат последователни и да протичат при употребата на гъвкави методи, отговарящи на моментните особености на средата, в която се поддържат.

Голяма част от територията на Латинска Америка представлява интерес за икономиката и външната политика на САЩ. Несъобразените действия насочени към тези земи могат да провокират появата на кризи от различен характер и конфликти с негативни последици не само за континента.

Дипломатията на САЩ прибегва до прилагането на военно–политически и икономически способности, за да противодейства на проникването на леви сили на континента. Наличието на противоположни интереси в междуамериканските отношения води съвсем логично след себе си една тенденция на реорганизиране на тези отношения.

Чили, Перу и Панама обединяват около своята позиция съществен брой латиноамерикански страни и претендират за значително преустройство на ОАД, отговарящо на реалната обстановка в Латинска Америка. За да не изгубят влиянието си на континента, САЩ е необходимо да направят ефективни изменения във водената от тях политика към територията на Латинска Америка.

Богатите латиноамерикански земи предизвикват интересите на много страни, но най-вече на САЩ, които играят съществена роля при формирането на международните отношения. Действията им, насочени към този регион са продиктувани не от друго, а от това как те реално го възприемат, а именно като своя „заден двор“.

Позитивни последици върху междуамериканските отношения може да се очакват, ако договореното сътрудничество в името на просперитета не се нарушава от проявата на силно изразено покровителствено поведение и от наличието на крайно дискриминационни документи.

Латиноамериканските държави се нуждаят от управляващи, които умело предприемат конкретни действия, с помощта на които е възможно осигуряването на едни наистина благотворни дни както за населението на страните от Латинска Америка, така и за околните територии. -

БИБЛИОГРАФИЯ:

1. Виенска конвенция за дипломатически отношения от 1961г.- обнародвана ДВ, бр.28 от 09.04.1968г.- чл.2
2. Външна политика. Дипломатия- Теория и практика- проф. д-р Г. Стефанов- издателство Сиела, София- 2000г.
3. Държавен и дипломатически протокол. Бизнес етикет- Д. Романов- издателство ИМН, Университетска фондация- Пловдив- 2007г.
4. Еволюция на дипломатическите отношения между Латинска Америка и България- Й. Стоичков- издание на НБУ, София, 2007г.
5. История на дипломатията- Авторски колектив- Партиздат, София- 1981г.
6. История на Латинска Америка- Франсоа Шевалие- издателство Кама, 2002г.
7. Речник на чуждите думи в българския език- Авторски колектив, издателство на БАН, София 1993г.
8. Съвременна българска енциклопедия- том II- Авторски колектив- издателство Елпис, Велико Търново- 1994г.